

دين و معيشت

بيارلگان يازولرى
وزگار تورگه اداره
اختيار ليدر.
باصلمغان يازولر
كيرو قايتارولماز.
مارقه سز خطلر
قبول ايدلماز آدرس
آلاشتورورغه ۲۱ تين
آلدير.
آدرىسنى آچق
يازولرى اوتتوله.
آدرىس سز مقاله لار
درج ايدلماز.

ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع
وبيع و صلوات و مساجد يذكر فيها اسم الله
كثيرا و لينصرن الله من ينصره ان الله لقوى عزيز

زمان تاسيسى ۳۱ ديكابر ۱۹۰۶ سنه سنده
۲ نچى سنه

اورنبورغ ايچون

سنه لك بهاسى . . . ۳ صوم « تين
يارم سنه لگى . . . ۱ « ۵۰
اوج آيلغى . . . ۱۰۰ « »

چيت شهرلرگه

سنه لك بهاسى . . . ۴ صوم « تين
يارم سنه لگى . . . ۲ « «
اوج آيلغى . . . ۱۰۰ « ۲۰

چيت مملكتلرگه

سنه لك بهاسى . . . ۶ صوم « تين
يارم سنه لگى . . . ۳ « «
اوج آيلغى . . . ۲۰۰ « «

اورنبورغ ژورنال « دين
و معيشت » تيليفون نومبر ۲۸۹.

هفته ده بر مرتبه نشر اولنان دينى، فنى، ادبى و سياسى ژورنالدر

بره ملام
۱۲ تين
Име. №
г. Казань - Qazan.

شهر ايچى شا كر دلرينه يلغه ۲ روبله ۵۰ تين چيت شهر شا كر دلرينه يلغه ۳ روبله در.

مسئله

محترم محرر افندی زيرده يازيله حق سؤاللرنيك
حواليمرده وقوعسى كوب اولديغندن (دين و معيشت)
مجله سنده جواب شاقى يازمقنكزنى استرحام ايدر
امام حافظ رضوانق

۱ نچى سؤال - بر كمسه اوزينك باشقورطلر
غه تولب (اوطار) ايدوب بيله كان يرينى اوسكان
اشلقينك اون دن برينى (عشرينى) آلق شرطيله

فهرست

مسئله
مسائل ترانسواليه
ماصونلق
تنقيد
زمان
واق تويك
تورلى خبرلر
خارجى خبرلر
اورنبورغ خبرلرى

«دين و معيشت»

ژورنالينده ۱۹۰۸ سنه
ايچون آبونه دفترى
آچقدر. بوسنه ژورنال
لمز «ايزگو كيچه» لردن
باشقه يالغزى چغوب
سنه لك بهاسى ۴ روبله.
يارم سنه لك ۲ روبله
۳ آيلق برر و بله ۲۰
تين در

بیرسه اوطار صاحبك عشردن دبه آلهقی ایله ساچوچینك عشرندن حساب قیلنورمو؟

سنی غیریکه یوز سومکه اون صوم فایده آلور ایچون برو درست اولورمو؟

۲نچی سوال - اشبو روشچه آلهقی عشردن محسوب اولغان صورتده یرننك اجر سز قالهقی درست اولورمو؟

۹نچی سوال - اولده بدل ایله حج قیلدیش کیمسه اوزینه حج قیلما اینچه ایکنچی مرتبه دخی بدل ایله حج قیلسه بدل صاحبك حچندن محسوب اولورمو؟

۳نچی سوال - یرننك اجرنی آلهما یچه آشلق ننگ عشرنی آلمش اوطار صاحبی ننگ دعواسینه بنساء مرحوم فلان حضرت یرننك اجرنی آلو درست توکل ساچکان کشیکا شرط ایله آشلقنك عشرینی آلورغه بریکز دیماسینه کوره مذکور حضرتنك سوزی دلیل اوله بیلورمو کتابلرده طابلورمو؟

۱نچی سوالنك جوابی - موندای عقد، مزارعه بوله در مزارعه ایسه، امام اعظم رحمة الله علیه قاشنده درست توکل فاسددر. اما امامین قاشنده درستدر. فتوی هم امامین قولینه در. فقط عشردن دیب، یر صاحبك آلوی وساچوچینك بیرووی ایله خارجنك عشری، ادا قیلنغان بولمایدیر. باککه مزارعه، ابتدا اجاره وانتهاا شرکت اولدیغندن بو عشر دیب برانگان و آلتغان مقدار، یر صاحبك شرکتدن حاصل بولغان ربحی و اوزینك حصه سی، بوله در

۴نچی سوال یر صاحبی کافر آلوی مسلمان اولوبده عشردن دبه شرط قیلما اینچه یر اجری دبه رك اوندن برینی شرط قیلشوب معقود علیه سی موجود بولمغان شیکه عقد قیلشوب ساچو جائز اولورمو؟

بناء علیه مجموع خارجنك عشرینی فقر اغنه برمك واجب بوله در. (والمزارعة علی سبعة اوجه الاول انیکون الارض من احدهما والباقی من الآخر اویکون العمل من احدهما والباقی من الآخر. او الارض والبذر من احدهما والبقر والعمل مع الات من آخر والکل جائز الخ) بزازیبه بو عبارتدن بو عقدنك عقد مزارعه بولوچیلغی آکلاندر. (ویشترط الشركة فی الخارج) مجمع الانهر بو عبارتدن یر صاحبك آغانی عشردن حساب بولما اینچه بحسب الشركة اوزینك حصه سی ایدیکی آکلاندر.

۵نچی سوال - اگر یر صاحبی مسلمان اولو- بده ساچلمش یر بدلینه ویرلمش آشلق عشردن محسوب اولغان نرضچه جیلمش آشلقنی خمر صغار غه خمر ظبوطینه آچه یا که باشقه بر نرسه بدلینه ایلتوب برو درست اولورمو؟

۲نچی سوالنك جوابی - برنچی سوالنك جواب ندن بلنده در چونکه برنچی سوالده مذکور روشچه آلهقی عشردن کیتمای دیمش ایلك هم مزارعه

۶نچی سوال - بعض امام ومدرس افندیلار هیچ بر احتیاج سزغنی وبای اولدقلری حاله مدیون هم اولما اینچه مجرد امام خطیب مدرساك عنوانی ایله گنه صدقه واجبه گه مصرف اولورلورمو؟ ویرلمش صدقه، واجبه دن کنارمو و بیروچی نك ذمه سندن توشارمو؟

۷نچی سوال آچه بدلینه عقد قیلشوب تر اویح لیده قرآن ختم ایتنك درست اولورمو؟

۸نچی سوال - قاری ختم ایلوب آغان آچه

ابتدا اجاره بولسه ده انتها شرکت بولغانغه کوره
برکه آيروم اجرت کيراک بولمايدر،

۳نچى سوائنك جوابى - مرحوم حضرت بو
سوزنى شوشى طريقه ايتكان بولسه بوسوزنى شرعى
روايت لركه خلاف بولغانلقدن توتولماس هم بو
سوزنى دليل اولماس كتابلرده مونك خلافى
يازلغانغه كوره بو سوز كتابلرده طا بولماز.

فقط اوطار صاحبي حضرتنك ايتكان سوزينى
يخشيلاب آكلادى ميكان؟ حضرتنك "عشرنى ساچكان
كشى اوستونه طاشلاب يريكنى عشرى برلكان
اشلقك اوتدن برينى آلورغه شرط قيلوب بريكنز"
ديكان سوزينى ياكلش آكلامادى ميكان بوقسه
حضرت بولغان كشى روايتكه خلاف سوزنى
ايتماسكه كراك ايدى،

بو اورنده شوننده ذكر قيلو مناسبدركه: يرنى
اجاره كه ويرمك ايله مزارعه كه ويرمك آراسنده
فرق واردر يرنى اجاره كه بركانده عشرنى مستاجر كه
شرط قيلوب بيرو درست توكلدر. اما مزارعه ده
عشرنى ساچوچى اوستونه شرط قيلو درستدر.

۴نچى سوائنك جوابى - اولگى سوائنك جوا-
بنده ديدكمز كى بو عقد، عقد مزارعه اولديغندن
امامين قاشلرند، درستدر ير صاحبي استر مسلمان
اولسون استر كافر اولسون.

۵نچى سوائنك جوابى - بوسوالده ايكى سوائنى
مندر جدر. برسى جينالغان آرشنى آراك يياصار
ايچون آران زاوودينه ساتو درستى؟ ديو
سوالدر. بوننك جوابى - امام اعظم قاشنده در-
ستدر. امامين قاشنده مكر وهدر. (وفى كتاب الا
شربة للامام السرخسى لاباس بيع العصير ممن
يتخذه خمرًا وعندهما يكره وعلى هذا بيع العنب و
بيع الكرم لاباس به) خلاصة الفتوى كتاب الكراهية

ايكنچيسى اوزينك آرشنى ياكه بشقه كشينك
آرشنى آراقى زاوودينه طاشوب بيرو درستى؟
ديو سوالدر.

بوننك جوابى - امام اعظم قاشنده درستدر.
امامين قاشنده درست توكلدر. (اذا استأجر رجلا
يحمله خمرًا فله الاجر في قول أبي حنيفة رحمه الله
عليه. وقال أبو يوسف ومحمد رحمهما الله تعالى لا
اجر له. واذا استأجر ذمي مسلما ليحمله خمرًا ولم
يقبل ليشرب او قال ليشرب جازت الاجارة في قول
أبي حنيفة رحمه الله تعالى خلافا لهما)

بو عبارتدن امام اعظم قاشنده نفس خمرنى طا
شوب بيروننك درستكى چيغادر. آرشنى طاشوب
بيرو بالطريق الاولى درست بولسه كيرك. اما
امامين قولنك درست توكلدر.

۶نچى سوائنك جوابى - الله تعالى قرآن كريمه
زكوة مصرفلر يني بيان ايتدى مفسرين كرام وفقها
عظام حضراتى آچيق صورتده كورسانديلر. بو
مكتوبد، حالدى بيان قيلنغان امام ومدرسلر مصرف
زكوتنك هيچ قابوسينه كرمايلر. بناء عليه صدقه
واجبهنى آنلرغه بيرو درست اوامدينى كى آنلر-
تنك آلورنده درست توكلدر. آنلرغه برمك ايله
بيروچينك ذمه سندن واجب توشمايدر. فقرا حقى
بيروچينك ذمه سنده قاله در.

۷نچى سوائنك جوابى - آچه برابرينه ختم
قيلو درست توكلدر. (فظهر لك بهذا عدم صحة ما
في الجوهره من قوله واختلفوا في الاستئجار على
قراءة القرآن مدة معلومة قال بعضهم لايجوز وقال
بعضهم يجوز وهو المختاراه والصواب ان يقال على
تعليم القرآن فان الخلاف فيه كما علمت لا في القراءة
المجردة فانه لا ضرورة فيها فان كان ما في الجوهره
سقى قلم فلا كلام وان كان عن عمد فهو مخالف
لكلاهم قاطبة فلا يقبل وقد اطنب في رده صاحب
تبيين المحارم مستندا الى النقول الصريحة فمن جملة

كلام قال تاج الشريعة في شرح الهداية ان القرآن بالاجرة لا يستحق الثواب لا للميت ولا للقارى). رد المختار في باب الاجارة الفاسده فقيه فاضل ابن العابدین حضرتلری بو توغریده بیک کوب تفصیل ایله اقیچه برابرینه ختم قرانک عدم جوازینی اثبات ایتمشدر.

۸نجی سوالک جوابی - بدل آلوب غیرگه حج قیلوچی اوزی ایچون حج قیلورغه قدرت مالیه و بدینه سی بولوبده اوزینه حج قیلماغان کشی بولسه بو کشینک بدل آلوب غیرگه حج قیلوی کراهه تحریمیه ایله مکروهدر. شولای بولسه ده غیرگه حجی صحیحدر. یعنی غیر ایچون قیباغان حجی مع کراهه التحريم غیردن حج بولوب کیتهدر « ثم قال في الفتح بعد ما اطال في الاستدلال والذي يقتضيه النظر ان حج الصلوة عن غيره ان كان بعد تحقق الو- جوب عليه بملك الزاد والراحلة والصحة فيو مکر وه کراهه تحریم لانه تضیق علیه فی اول سنی الامکان فیاً ثم بترکه وکذا لوتنقل لنفسه ومع ذلك یصح لان النهر ليس لعین الحج المفعول بل لغيره وهو الفوات فی سنة غیر نادراه » ردالمختار فی باب الحج عن الغير.

مسائل ترانسوالیه

باشی ۳۲نجی نومیرده

ابن العربی ننگ تفسیری منقولکه خلاف دبدیکمز شوننگ ایچوندرکه (و طعام الذین الایه) ننگ

تفسیرنده منقول شولدرکه طعامدن مراد ذبایح دیمکدر. بونی امام بیهقی حضرت ابن عباسدن روا یت ایتدیکی کبی امام بخاری حضرتلری سیده صحیح البخاریده تعلیقا بیان ایتمشدر. شولایسوق ابن جریر الطبری دخی ابن عباس رضی الله عنه دن هم تابعیندن قتاده و مجاهد رضی الله عنهما کبی لردن روایت ایتمشدر.

بو یرده اهل تفسیرننگ ذکرینه بناء بو منقولکه باشقه دخی ایکی تورلی قول واردرکه (برسی) بو آیتکی طعامدن مراد شریعة اسلامیه ده حلال بولغان طعام مراددر. تیلاسه ذبیحة اولسون تیلاسه بشقه طعام اولسون عامدر.

(ایکنچیسى) بو آیتده کی طعامدن مراد ذبیحه دن بشقه شریعة اسلامیه ده حلال بولغان طعامدر. بو اوچ قول اوچیسینک شریعة اسلامیه ده حلال بولغان طعامکه معروف و مخصوصدر. بونکا ایسه ائمه مذا هب و بالجمله مفسرین کرام اجماع ایتمشدر. حضرت ابن عباس و سائر صحابه کرامنک نقل ایتدکرینه بناء (الذین اوتوا الكتاب) دن ده مراد یهود و نصاری قومیدر. اما نصاری بنی تغلبده اختلاف واردر.

اگر بو آیتده طعامدن مراد ذبایح بولسه بوننگ حلال کی (قل احلکم الطیبات) همده (الیوم احلکم الطیبات) آیتلری ایله معلوم بولغان ایدی. ایندی بو (و طعام الذین) آیتننگ نئی فایده سی وار؟ دییولسه، آیات قرانیه ننگ اسلوبلرینی بیلوچیگه بو آیتده بیک صور فایده واردر.

زیرا الله تعالی حضرتی (لاتخذوا الیهود والنصارى اولیاء) آیت کریمه سیله بزلرنی آنلر ایله دوستلق قیلشودن نهی ایتدیکی کبی (لاتجد قوما

يؤمنون) آيت كريمه سى ايله ده مؤمن بولغان كشى
آنلرنى سوييس ديو خبر و يردى. بو خبر اقتضا
قيله در آنلرنى سوييمك و آنلرغه ميل ايتيمك نيك منهى
غنه بولماقنى. هم الله تعالى آنلرغه تشبه دن نهى
قيلدى (ولا تكونوا كالذين نسوا الله) آيت كريمه
سى ايله ايندى بونلر بارده الله تعالى نيك تكليفاريدر.
دخيك الله تعالى (يا ايها الذين امنوا اوفوا بالعقود)
آية كريمه سنده وفا بالعهود ايله امر قيلدى. هم بو
آيتدر، صونكغنه ميته و آنكا عطف ايتولكان نرسه
لرنى حرام قيلدى. بو حرمة دن استثناء قيلنغان نرسه
بارى مسلمانلر نيك شرطنى يرينه كلتوروب ذبح
قيلنغان ذبيحه لر يگنده در. (الا ما ذكيتم) خطابى قرينه
سيله كتابى ذبيحه سى مستثنا توكلدر. ايندى بونلر
ده الله تعالى نيك تكليفلريدر.

يوقاريدغى مذكور اتنى آكلاسق هم شعائر الله
نى حلال قيلودن الله نيك نهينى آكلاسق هم حلالنى
طلب قيلو فرض عين و كافر آنك اهلى توكل ليكنى
آكلاسق بزلر قياس طريقيله جزم قيله مز كافر نيك
ذكائى حلال توكل هم آنك ذبيحه سيده طيب توكل
ديو.

مونه ايندى (و طعام الذين) آية كريمه سى بز
نيك شوشى قياسه نيك حكمنى رفع ايته و بزلر كه
ينكل لك ايچون ائمه اربعه بيان قيلنغان طريق ايله
آنلر نيك ذبيحه لر يننى حلال ايته در. گويا الله تعالى
ايتكان بوله در: آنلر نيك ذبيحه لرى سز لركه حلال
در ديو. امانه طريقه حلال ايتكنى ايكنچى اورنده
بيله مز.

بونيك نظيرى (اوخشاشى) صلوتدر. الله تعالى
حضرتى نچه اورنده صاوة ايله امر قيلدى. امانه
طريقه قيلونه جغنى عليه الصلوة والسلام افندمز حضر

تارى بيان ايتدى. شولا يوق الله تعالى حضرتى بز
لر كه بهيمه الانعامى حلال ايندى طريق حلتى بيان
ايدوچى كينه افندمز عليه الصلوة والسلامدر.

شولاي بولغاچ ايندى بز نيك اوز شريعتمزده
حلال بولغان نرسه نيك حلال ايتكى بزدن اولگى
شريعتك بيان ايدلدى ديو اعتقاد ايتيمك اصلا صحيح
و درست اولميدر. چونكه بويله اعتقاد بزم دينمز
اوز يگنه كامل توكل ديب اعتقادكه مؤدى اولديغى
كيبى نسخ تحريف قيلنغان كتاب ايله عمل قيلو
غمه باعث بوله در.

همده بونيك هيچ بر نظيرى بو قدر. نظيرى
بولسه بو آيتدن صونك كلكان (و المحصنات من
الذين اوتوا الكتاب) آية كريمه سنده بولور
ايدى ده آنلر نيك محصناتى اوز كتابلر نيك بيان قيلنغان
روشه حلال اولدى ديكان معنوده بولور ايندى.
بو ايسه بالا اجماع باطلدر.

بنا عليه (و طعام الذين) آية كريمه سينيك
عموميه باطلدر. نتاك (الا ما ذكيتم) آيت كريمه
سينيك ذكاة كتابينى شامل اولور لاق حيثيته عمومى
باطل اولمش ايندى. چونكه الا ما ذكيتم ده كى خطاب
سابقى و لاحقى كيبى مؤمنين كه خاص در. انصاف ايله
تأمل قيلنغان كشيگه بونلر نيك هيچ برى غنى دكلدر.
آخري وار.

ماصونلق نى نرسه

منكده بر حديثده ۵۶۶ نچى حديث شريف
[العلماء امنوا الله على خلقه] حديث شريفده مرحوم

عارف بك نك « ماصونلر » حقننده يازمش علاوه سن كند قزان شيوه سنه ترجمه قيلولوب يازمق بولدق زمانمه نسيه شايد بر فايدنه سي بولارديه اميد ايتدك . عارف بك مرحوم نكده غايت جاني كويوب كندسينك زماننده ملت اسلاميه آراسنك بر نوع جمعيت بولوب بو جمعيتكا تعاون تناصر جمعيتي ديب اسم ويروب شول جمعيت نك پاره صاندينت كمدن نه قدر كمدن نه قدر پاره طولاب گويه بو جمعيت شول پاره بي مذكور جمعيتكا اشتر اك قيلغان آدملره ضروره وقتنده بيره چك لارمش . عارف بك مرحوم نه ديرباق : بز ملت اسلاميه نك وعلمه الارمزنك عفتلى دنيا ودشمانلر نك حالندن خبردار سزلقى جهنندن برمز بر فرقه ايكنجى لارمز ايكنجى تورلى فرقهيه آيرلوب ملت اسلاميه آراسنه تفرق توشمشدور . كوندن كونه اسلاميت عالمن قابلاغان هلاكت قرانخوايى نه علمالارمزنك اويقوده اولماقلى سيبدين كيتنه بيره مز .

ينه مصر عاهاسنه قارشو روسيه علماسنه قار- شو ديه اوفساقده ضرر بولماس ظن ايدرسم) بو اورنده بر نچه سوز سويلامكدن كندمى طيه المادوم .

مصر علماسى (روسيه علماسى) الله تعالى خلق قيلغانده اوق غيرة دينيه و مليه لرى بولمامشمى نه در . بلام ك ، آنلر نك اختياطسزلقلى و بعض لرى نك بيوك مرتبه لورك بولغانلرغه قارشو مداهنه لرى سبيله آروپالولر نك ، طوغروسن ايتكانده باشقه دين باشقه مسلك عالمى نك (يعنى اهل سنة والجماعة كه باشقه عالم نك) ملت اسلاميه اوزرينه هجوم قيامق لرينه واسطه بولغان « فرماصونلق » مسئله سى بن كندم مصرده بولندغم عصرده غايت قوتلى اجرأ قيلمده ايدى .

بوسى بيك عجب علماء علماء اسلام نك بو توغر يده باشقه لره تنبه يوزندن بر سوز سوز لمدكدن باشقه كند لرى علماء رسومنك جهالت وغرورار ينه رغما ينه علمالرمز دن شول فرماصونلقغه كر وچيلريده وار دور .

چونكه ماصونلر قومزنك موقع ومزاجنى بك بخشى بلدكلرينده كند فرقه مجلسلار ينه علماء ومشايرخ لرى وبعض مشهورلر ك بولغان بيوك ذاتلى ده ادخال ايتسه لار بونك ايله بك چوق شى اولونه چاغى و كندلر نچه بك مهم اشلر كور يوله چا گوي بيلانوب شول خصوصتار كمال اجتهاد ايله كندلرينك مسلك فرقه لرينه كرتن اچون طرشمش لار دور . حتى شوشى عصرلرده مصر علماء سى نك بك بيوكلريندن فلسفه حكمت ده كامل ماهر عالم بولغانلريندان بر اوسى فرماصونلىق لواجه سنك بو ابلق رتبه عاليه سنى آلاق قولنده اوزون طان ياغى وباشنده بيوك چالماسى اوله رق قيونك ايچ طرفنده طوره رق كندسنك كورلديكى عجيب قيا فتى نادان ياشلر نك بوندان كرلوب استهزا تيامق لرنى مجرد كورر اچون كرگان بعض اخوان مساميندان آنكلاغان ايدم .

بو علماءلر نك بعض لرى بو فرماصونلىق ديگان ضرر بيره تورغان نرسه دگالمش ، بارى بوندان مقصود انسانيتكا خدمت اچون عقد اخوتدن عبارته ايمش ديگان كى سوزلر يله كندلر يك نى وقوله غفائنده ايدكلرين بلسدره لر . لكن بونى كندلرى برده فكرامى لر آنكلاميلر . ذاتا بونك طامرى ياور وپاده ، بوداقلرى برده دين علمى كى بر عمل . بزه كوره طرمه ساچوب اوسدرون باشقه نى ثمره حاصل بولاچاق .

لار. بلكه ده كندارى بيننده محبت قوميه لرى
 وعصبيه اصليه لرى شوشى وسيله ايله بر قات تاغن
 نفى دور. چونكه آنلار نك نه ايله قوام نه ايله اجتماعلى
 بزنگ كى دگل آيرمه بيك كوب بيك بيوك.
 چونكه آنلار نك جمع قيله تورغان جهتلى
 عصبيت مائت. لكن بزيم مابه الاجتماعى صرف
 ديانه دور. اكر بز اسلاميتمى يوغالتساق « اولده
 ايتشمز چه بو مسلكه ديندن چغوب كر مى العباد
 بالله » ذاتا بزده عصبيت يوق، ياكه بولوبده
 بتمش « اسلاميت » بولدقندن كندهز مقارنت
 تحصيل اينيان باشقه اقوامنك مخلوكى ومحكومى او-
 لور من. لىكن آوروپالولر بويله دگل. آنلار بالعكس
 ماصونلق ايله قوه صلابت كسب ايدوب بر درجه
 قدر تهذيب اخلاق وانسانيت ايدايورلر. چونكه
 بونلر ماصونلقه كر مسدن مقدم ده خريستيانلقده
 ئله نى آكوش بيرشلىرى يوق دور.
 اكر ماصونلق انسانلر آراسنده تحصيل مساواته
 خدمت وعقد رابطه اخوتدن عبارة بوله ايدى، مصر
 ده لوج دينلان جمعيتلىرى آيرى آيرى بولماس ايدى
 آنكليزلار لوجى اوز آلدينه فرانسولر لوجى
 دغى بسبتون باشقه صورتده. حتى احوال وعاداتلر
 ينده بيله باشقه لار دور.
 نگاه بر محاربه بولنوب كينسه فرانسى ماصو
 نلرى آنكليز ماصونلرينك، همده آلمانلار، قى لوجه
 اعضالىرى فرانسى جمعيتى نك ماصونلارته برده وجود
 بيرميه ره ك هر قوم اوزى نك منسوب بولغان
 قومى نك رتبه سون يوقارى كوتارر كه يايسه حقوقن
 محافظه سنه يعنى استقلالن محافظه ايچون بربرى
 نك قانن اقزميه چقارمى؟ شويله بولسه اخوة نره-

هيچده اويلاپ قاراميلر كه اسرائيللر كند يهود
 لكنده، آوروپاليلر كند خريستيانلنك لرنده اسلامينه
 بولغانلرى بز محمديار گنه. بونلر اسلاميتلرنده
 بان بولغان حالتلار بنده اصلا اخوته واصل اوله چق
 درجه ده اتحاد عقد ايتيه آلماسلر.
 بو قدر سون دغى بر نچه اوزونراق آير براق
 سويلمك بولام تا كه مسئله كند كندسندن آچلور،
 تفصيل: انگليز لرنك قصدى شرقى مائتى اهاليسون
 « مسلمانلرى » كندلرينه بر پول بر آچه بيله
 قالدرمى. همده اوستلريندن كيم صالحوم لرين ده
 صالحدروب آلمق قصدلر. شافرانسوز لره بر ديشار غربي خاصه سوريه
 تيره سنى يوتوق. نروملر هم كندلرينك قصد لرين بالفعل اجراء
 قيلمق. ارمنار مطلقا كندلرينه سياسى اعتبارندن يول
 بير دكارى ايچون مسلمانلر غه قهر دعا قيلمك.
 يهوديلر ده بتون دنيا ده غى خريستيان ومسلمانلر
 نك طامرى كيسلوب قدس شريفده كند اختيار
 لرنده اجراء احكام ايتمك. تصورنده بولند قچه بولار
 آراسنده اخوة حقيقيه متصور بولنسورمى؟ نصل
 بولنسون. ايندى بينلرنده شوشى قدر اختلافلر بو
 لوبده الفتلرينه واسطه نرسه بولور غه كيره ك.
 اوشبوارى مراق ايدله ره ك تيكشروب قارالسسه
 كور لور كه، ماصون لوجنك محراب قبولنده هر
 كم كند دين واعمالندن يالانغاجلندقدن صونك، بر
 لشورار.
 حال بويله ايكان آنلار يعنى آوروپالولار يهود
 لره ارمنار روملر ماصون بولمق لق اريندن كره ك
 قوميت كره ك مليت جهتندن بر نرسه ده يوغالتمى

ده قالدق انسانيت نه اولاريدنه مساوات لار قايا
 كيندى .
 بونى بيك يخشى بيلورگا كيرهك بو يول يا بو
 مذهب يا بو مسلك غايت هولناك قورقنچ مسلك
 اولوب مجرد دينلر خصوصا دين اسلام ضررينه
 قورلمش بر سياسى توزا قدر . « بو اشلىر بزم
 روسيه اسلاملى آراسنه ده ولو ماصونلق اسمى ايله
 بولماسه ده حركتلى شوشى نك عيى ديساك ده
 حطاً ايتيمز » حتى انگيزلرنك مشهور آراتورلىرى
 مسلمانلره برنچى دشمان باش وكيل « علاستون »
 بر جمعيتنه بر دفعه سويلدىكى نطقنده ديمش كه
 « قرآنك وجودى باقى اولدقجه مسلمانلرنك طامرى
 كيسلماس افسادعالم ايجون يالغز بو كتاب نفايت ايدار »
 ديو حريفنك بو سوزى انگيزلرنك متعصبلىرى
 آراسنه بر دستور حكمت بولمشدر . يخشى قاراغان
 كشى بيلور بتون آوروپالولر قرآن عليهنه هجوم
 ايدىورلر . « بتون بتونگا بتره آلباسه لارده تحر
 يف نك سببلىرى بولغان ترجمه لرگا تشويق ايد
 بورلر » .

مصرده غى ماصون لوجلرى اعضاسى هر وقت
 جمعيت صاندينه اعانه طوبلايور . بر آدم منهندين
 آيرلمى ملتندن آيرلمى ماصون اولوب « يعنى
 كندفكرنده » كندسى نك مالى بتمش ويا بر قضا
 سببى مالى ضايع اولمش بيچاره قالمش ذواته بو
 مالدين اعانه طريقي ايله ويرله چكن هر بر ماصونلرى
 ما فوق التصور فيضياپ ايتمك ايجون كند جمعيتلر
 يندن بولغان بيوكلى وروئسالارى حكومت قما
 شنده سوزلرى نفوذلى بولنه چاغنى اعلان ايدا
 بورلر .
 ف . سيمانى آخراى بار .

تنقيد

معلومات نك ۱۳ نچى نومبرنده شاكرجان نامنك
 بر كيسه اچنهكى سيلاوسن وقورةلرنك علم طب
 اوچون ضرور كوره درهم شونكا بناء صورة
 توشروننده جائز كوره درهم (الضرورات تبيح
 المحظورات) ديه اباختنه دليل كيتره در ، لىكن
 بيك طرشوب ازلاب ضرورى مثال طابمادىغندن طب
 اوچون ضرورى ديهرك مثال ايدوب اچنهكى
 قورةلارنى كيترمشدر نه قدر محب الصورة فدائى
 كيسه اولساده غيرى مثال كيترلمامشدر بونك
 ايله نذهب اربعهده حرام اولغان صورة توشرمكىنى
 تجويز قيلورغه قلم يورتوب رأى سقيه ايلان
 معلومات ژورنالينك فتوى سابنى پچراتمشدر
 وبو حباثت وقارهلق بولغانچق صورى ژورنالده
 آچق كورنماسهده آق ونورلى اولان حديث وشروح
 لارى ومذهب اربعهده مصى كتابلار آراسنده
 آچق كورنوب قوياشدن بر ، چيتمده مستراح
 وچوب لكه ياتقان غزيتنه كعدلارى كى كورنوب
 ياتماقده اچنهكى اولان قورةلارنى تصويرسز علم
 اهلنه دگل برده اوقمغان نسا وصبيان لارغه لساناً
 تعبير ايله آنكارتهق مكن در نئا كه بونكا چاقلى
 اسلامده اولغان حكيملار صورق سز بلدروب كتاب
 لرده بيان قيلوب كلتردىلار ضرورة اولورسه
 حكيملرده ضرورى اولوب صورقى ايله بيان
 قيلولارى ايدى نيچه منك يللار ضرورى اولماي
 كلوب حاضرده ضرورة ادعاسى تحكمدر ، وبو محب
 الصورة افندى ده ادله اربعهده دليل طابماغاچ (انما
 الاعمال بالنيات) حديث شريفكا صورة مسئلهسى

داخل دردی آ... بیچاره عاشق نه قدر واله و متحیر
ایکان ئله بونک رأینچه نیت خیر ایله صورۃ کا
عبادة درست میکان؛ اداره تنقیدنده احادیث نك
عمومی ایله عمل قیلونسه مطلقاً منهی ایدکی بلنه
دیه توغری سوزلاب شوندوق مطلقاً منهی دیکان
سوزینی من غیر عمل رأینچه نسخ ایدرک مجسم
بولماغان فقط نقش ایله یا که فطوغرافی ایله
آنمیش تمثال لرنك حرام ایدیکیه ثابت توگل
دیمش، کتب احادیث شارح لری مجسم هم غیر
مجسم صورۃ لاری تصویرده منهی مطلق و حرام
دیوب توردق لرنده مجسم صورۃ کا حصری اجماع
سلفی کا مخالفی اولدغندن بو خلاف نه قدر زمان
مزه اولغان عالم لردن خطاً صادر اولساده خرق
اجماع اولدغندن ساقط و باطل در.

ودخی رسول اکرم صلی الله علیه وسلمک اجل
انسان ایله امان بیانده ترسم ایتدکی خطوط لرن تمام
مجسم اولمادقندن جوازین بله دردی بوبله صرق «
وضر امش شی لار نك صورۃ جوازه کلتر ماکی دلیل کا
مناسبتی اولمادقندن چوق احادیث شریفه لرگا مخالف
انکار آمی عناد آمی جهلامی خط آمی کیدلسه ده معذور اوله
چق شی لردن دگل در نیچون رسول اکرمک عیالی
آیاق ایزلریده صورۃ جوازین بلدره دیبامش؛ و
دخی اسلام حکومت لری نك ایلك عصر دانوق تنکه لر
ده و خاتم لرده نقش صورۃ بولدیغن هم بو کونه
قدر انکار بلنمادکن ملاحظه قیلونسه مطلقاً نهی
توکل ایدکی بلنه دردی، یوقاریک مطلقاً منهی دیمش
ایدی موبنده انکلیر لرگا ایارگان عزیزته و رساله لر
گا اتباعاً مطلقاً منهی دگل دیمش ایشته تناقض و بو
دعوای باطل و عاطل لاری کتب اسلامیه گه اخلاص
ایدرک قارامادقندن ناشی در دیه ظن ایدم. غیردی
ملت طرفندن صوغلمش آقچهلار آقچه اوچون یور

مقامه يور تله در هم بو تمثال لردن ني قدر علم استنباط ايده لار كشي گما جنابت ايدوب قاچمش بالغه جائغه جنابتچيلر طاوب آلتادر بوندن غيري اجتماعي ومدني حقوق ومدني حقوق لار بولادر آه بوندن اوزلاري اثبات ايندر مضاهات لخلق الله اولديغين وبونلر كلسي شيطاني ونفساني سوزلاردر دليل اولورسه ادله اربعه دن كلترر ايدى. وبو اثبات حقوق وجنابتچي لرنى طابو اوچون قضاى لولرنك صورة استعمال قيلمان قديم دن موجوددر اين بطوطه هم كوب ذكر ايده در، وهم توار يرخ لرده رسول اكرم دن مقدم اسكندر ذائقرين وشابور ذوالاكتاف زمانلرنده ده وجودني اثبات اينديورلار اويله اولور سه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بو فائده لارني بله توروب منع قيلمش واصحابي وتابعين لر يعنى سلفا وخلفا بو فائده لاري بلوب هم

توار يرخ لرده كوروب غفلة مي قيلمش لار اويله دگل افتم بونلر احكام الهي محكم توتدق لرندن بو طريق مهلكه به ساوك ايتمامشدر.

حاضرده دين عجائزده اولان عوام الناس اجتناب قيلسه لرده اوقوغان لر خصوصا بوتون كتاب لاري صورة ايلان مملو بو بي ده اوقوغانلردن بز كو رگان لري صورة لارني نماز آلدينه قويوب اوقيلار عتاب قيلغانلري سز بلبايسز بو صورتلر عبادتكا اخلاص آرتدرا مونكا چاقلى بلماي كيلونكان بو صورتلرده هيچ زيان بوق معلومات ژورنالده بو خصوصه ملالرنك بورنينه صوقدى ديلا درست معلومات ژورنالي ملالرنك بورنينه صوقدقني فهم لاسه لرده اوزلرينك اعتقادلرينه صوقدقني فهم لامايورلر نعوذ بالله تعالى من سؤا قوالهم واعمالهم بو ديدكلري اوزم كوزم ايله كورب وبلوب يازدم.

ملا عالم جان الكوبيازي الخالدي

زمان

زمان نه وقت يبخشي بولغان؟

زمان نه دن عبارة اولدقني بلوچي لر آراسنده زمانغه يبخشيلق ويهانلق نسبت برماك ملا خطه سزلق بولغان شيكللي زمانني سو كهاك وتحقير قيلماقده ممنوع اولان بر اشدر.

چونكه منك سنه مقدم اولان زمان، حاضرگي زمانغه ذاتلري اعتباري برلان بردر. بونلر آراسندك برده فرق بولمغان كبي آيرمه از لر گه ده يارا ميشر. بنا عليه فلان زمان يبخشي، وفلان زمان نچار ديوده؛ نفس زمان مراد بولدقني تيوشسز بر

اقرديدر. همك شاعر نك: "نعيب زماننا و العيب قينا. فما لزمانينا عيب سوانا" ديدكي سوزندن زمانغه خيريت وضلالت نسبت بيرلمايه چكي ده آچق معلوم در.

فقط بزم قارتلرنك ياكه يازوچيلر مننك "زمان بوزلدي فلان زمان يبخشي ايدى ديه" تعبير قيلد قلرندان مقصدلري نفس زمان بولمايه چه اول اهل زمان اولان انسانلردن شكيت اولسه كيرك. يوخسه اوتوچي زمانني سوگو وماقتاوده ايشاك نك فلاغينه اذان ايتو كبي اورن سزدر.

هر اورنده متمكن انسانلر خصوصا بر زمانني توتوب شوشي زماندن شكيت ايتسه لرده تفتيش ايدلديك مقصدلري مشار اليه اولان زه اندرده اولان كشينردن وبا خصوص آنلرنك اخلاق وعادتلر ندن شكيت ايدماكي ميدانه بالضرور چغاچقدر.

بو سوزلر مه زمان، مافي الزمانني آيروب بلو چيلر؛ برده بحث ايتماسه لر كيرك. بزم بابايلر

و باشقهلر زمانی یخشی اولمش، یا که عباسیه و امویه و خصوصاً صحابهلر زمانی یخشی اولمش دیکان سوزلر مزدان مراد و مقصد: شول زمانده اولان انسانلرننک عدالت دائره سنک اش قیلوب اسلامیت و دیانتله ملتی مغبوط - (کشی صوقله نرلق) درجه ده کشی کوزینه کوستروچیلر در. شریعت و دین یولنک حقیقت ایچون فدائی اولان فحول امت و ملتلر در. بو اعتبار ایلان آنلرنی ماقتاماق بورچمز اولدن کبی رسول الله ننگ: "سلفلر نکرنی خیریت ایلان ذکر قیلنکیز دیدکی" حدیث شریفنه هم امثال در. بوندان قطع نظر ایلان اصحاب رضی الله عنهم حضراتنک بولدقلری زمانده عموماً انسانلرننک، مؤمنلک و اسلامیت معیاری - چیگی ایلان قاراغنده یخشی بولدقلری و بو معیارده ثابت اولارهق اش قیلدقلری بزم ایچون محل تفر اولان بر اشدر.

دگل بز، اصحاب عصرنک اسلامیت و عدالتنک بتون شرق و غربکه انتشارا روی زمینى نورلا- ندره رق میدانه چقماسینه و عالمک مثلئ کورلماش جاه و شهرته نائل اولماسینه رسول الله هم تفر- ایتمشدر. بوننک اوچونک (خیر امتی القرن الذی بعثت ثم الذین یلونهم) دیه بیورمشلر در.

و بونک باشقه (خیرالناس اهل قرنی) ای عصری کبی آحادیث شریفلر حدیثین کرام کتابلرنک بتهسی دگل طوب طویلدر. استیان آدملر حدیث کتابلرینه مراجعت ایدارسه قانع اولورلق دلیلار طاپماغه موفق اولورنک شبه ایداماس اول وقتک اولان اهالی اسلام، کوسترلماش معیار ایلان موازنه ایدلر کک؛ بزم دیانتسز ملتچیلری یا که باشقه برملت پچراتوچی اشخاصلری میزاننک بر طرفینه قویلمسه، عقلی و وجدانی اولان آدم؛ میزاننک بر طرفنک آغر

فتملی جوهر، دیگرنده ییل اوچروب کیدان کیبک کبی، صور آیرمايه مطلع اولوب اصلا قیاس ایدارگه یارامدغنی اعتراف ایدونک سویلرگه ده یول یوقدر.

مسلمان اولان آدملرنک آه واه ایدوب حاضرگی زمان کشیلرندان شکایت ایدوب عدالت و دیانت نقطه نظرندان قاراغنده تغایرو تفریقه طابولری اوچون کوزلرندان یاش توکمالی بونکا مبنی در.

توگدکلی یاشلر و شکایتلره بو نظرندن بزده کوب مرتبه توغری کیلنک دنیادان و دنیا ده نه بارندن خبری اولانلر هم اعتراف ایدرلر. خصوصاً اویاز و قریه لرده کندیبنک کسبی ایلان مشغول اولوب دنیا کیچروچیلرنی یا که خداننک عشقندان لذت آلوب اویولده جانلرون قربان ایدنلری اورنبورغننک باقچه لرینه، صاقمارسکی اوراملرینه ایلتوب کوستارساک دگل اصحاب زمانینه اوزینک یاشادکی قریه سینه نسبتاده بر کک قدری آیرمه لر طابه بلور. یا که بو ذاتلره حقیقه جریده صحیفه لرنده اولان بعض بر سوزلری مطالعه ایتدرلسه بیگراک آچق آکلی آلور.

بش وقت نمازلرنک مسجدلرینه صیغماسدای دیا نده اهتمام ایدن صحابه لری، عیددن عیدکه کشیدان اویاله اویاله نمازغه کیلوچی یا که بش وقت نمازلرنده بش آلتی کشیدان عبارة اولان بو عصر کشیلرینه قیاس قیلماق مجرد عناددر. یا خود کورچی ایلان کموشچینی آیرماسلک بر جهالتدر. بو عصرنک یابو عصرده اولان اهالی اسلام ننگ ضلالت و سفالنده یوروب مقدمراک عصرلرده اولان

انسانلره نسبتاً دون و ادون اولدقلرنی دعوا ایدو
چیلر و آنلره قیاس ایتدکده صونکفی صنف دان
شکایتا کوز یاشون توکوچیلر مجرد عقللری ایلان
گنه قیاس ایدوب تغایر طابایلر . بلکه رسول
اکرم ننگ : (خیرالناس اقرؤهم ای اکثرهم
قراءة القرائن وافقیهم فی دین الله واتقاهم الله بامثال
ما امر به واجتناب ما نهی عنه و آمرهم بالمعروف
وانها هم عن المنکر و اوصلهم لارحم) دیکن سوز
ندان اقتباسا هم سوییلر در .

بو زمانده خداننگ امرینه و رسول الله ننگ
بیوردقیته اقتدا و امتثال ایدنلری صاقمارسکی اورا
مندان پاکه ملتچیلر آراسندان ازلاب طابامزمی؟
یا بولماسه بر ایکی جمله روسجه یلویده بتون
عمرینه ملتنی سوگوب چرنوچی لردان طابامزمی؟
بولسه کوسترنکزه بولماسه زمان نه وقت یخشی
ایدکنی شوندان قیاس قیلوب بلسز!
ع.خ. ایلمینی.

واق تویاک

عجب واقعه

اش ازلاو، ماسکیراوننی تونگی سیاحلر،
کوب سویله نمه، کوزلرینی بیلاب سیاحت قیلو، یاش
مادامنگ قزغانچ حالی، قبر حاضرلو، ریوالویر ایله قور
قتو، یاش مادامنی تری حالنده کومو هم خدمت برا
برینه یوزروبله آقچه بیرو.

یقین وقتلرده با کودن زاقافازسکی قرای طرفینه
اش ازلاب کلش بر کامینشیک، یاش بر مادام
ننگ تری حالنده استینا آراسینه کوملو بوندن خبر
ویروب «ب.و» غزیته سینه یازادر.

بر وقت با کوده اشسز آبدرار . یوردکم حاله
شرق خلقنه بیگزه مش کهمسه دن بری قطاریمه کلوب
افندم سز اش ازلاب یوریسز بوغای دیه سؤال
ویردی. بن ایسه اشکه غایت محتاج بولوب باشلرم
ایلانوب یوردکمدن بو کهمسه ننگ سؤالیند، قارشنی بلی
افندم حضرتلری دیه جواب ویردم.

بنم بر آرقاداشده اش وار، لکن اول سزنی
آورمیکان. شویله ایسه ده آدریسگری بی گز دیکچ
تیز گنه آدریسمنی یازوب ویردمه فاتریمه قایتوب
بر آز اوایلانوب خاتون وبالالرم ایله یوقلارغه یاتدم
بر آز وقت اوتدکدن سوگره بر کهمسه کلوب
ایشک قاقدی.

کم بار دیدکمه قارشنی نامعلوم بر طاووش ایله
اش بار دیه ایشک آچارغه قوشدی.
تون اورطاسی اولدیغندن کوگلیمه بر آز قور قوپیدا
اولسه ده، بگانیندیون اوغریلر کلسون چونکه اوغر
یلرغه دگل اوزیه ده هیچ نرسم یوق دیه کوکلده
اولان قورقونی بر طرفه قویب اوت یاندروب ایشک
آچدم.

بیتارینه ماسکا یابقان، قوللرینه بر ونینغالر توتقان
اوج کهمسه کیلوب کردیلر ده بگا کینور گه امر
بیوردیلر .

بنم نیگه دیه ویردکم سؤالمه قارشنی آرالرندن بر
سی کوب سویلنمه، سن اوزک اش صورامش ایدک
ایمدی بز سکا اش ویره مز بوننگ اچری حقنده
خفاده بولما، اگرده سوزنی اوزایتاچق بولسا ک مونه
سکا دیهرک قولنده غی جهنم ماشیناسینی کوستردی.
تونگی سیاحلردن بوسوزلرنی اشتکچ نچوک کیون
گانمنی ده بیلمادم. یوزمنی قارا یاولق ایله قابلاب
بری قولمدن یینا کلاب آوب چقدی، اورامغه پققان
بعنده ایکیپارغه اوطروب کیتدوک، بنگاه طاووشک
چقسه کینزال ایله قارنگنی آیقاب چفاراچق مز دیه
دخی قورقتیلر .

ایکیپار ایله حیلنیر گه فدر حرکت ایدوب بر اورن

غە توقتا دىلار دە شويىلە بىنم قولىدىن بىرىنى يىتا كىلاب
 بىر ايشىك تويىنە آلۇب باردى. بوندىن باسقىچ ايله كۇب
 يىرنى توبان توشوب بىر از ئىگىزدىن باردىق، بوندىن
 صوڭ دىخى باسقىچ ايله توبان توشوب بىر اشكىنى
 قاقدىلار.

ايچىدىن بىرىنى ايشىك آچۇب ھەمە بىرنى ايچىكە آلۇب
 كىردىلار دە بىگا بىر اورون ويروب اوپىر تىر يىلر. بو
 بو وقت يوزمىدە اولان ياولقنى آلدىلار.

يورتىڭ ايچى غايت مزىن، توباسى آنچه بىوك
 دىگل، ايدانلرى كاوير ايله يابلوب استىنالىرى بويابو
 ايله بو يالمىشدر. يورت ايچىدە ياتوب استراحت ايتار
 ايچون بىر نچە يومىشاق كىراوتار حاضر ايدى.
 كىراوتلرنىڭ بىرنىدە يوزارى آغارغان غايت قاينغىلى
 كورنىشە ياشىكنە بىر مادام ياتادى. بو مادامنىڭ كوزلرى
 قابقارا وبىك زور در، آقتىق در جە دە قاينغى وحسرت
 اوتىد، يانوب ايتىدىن توشكان بىر كەمسىە بىگىز بىيور،
 چونكە چەرەلرى بوزىلوب يوزارى كولى كىي آغارغان.
 بو رادە اولغان كەمسىلەر بىنم بوندىن اختيار سىز كىلد
 كەمنى بىلوبىمى بىگا بىر قورقتو كوزلرى ايله باغالار.
 شول آرادە كورشى بىر بولمەدىن غايت آچى بىر
 طاوش ايله كامىنىشيك بو رايە كىل دىە قچىردىلار. بىن
 ايسە قورقشمىدىن آشغوب معلوم بولمەگە توجە قىلدىم.

بو بولمە قىلادوايغە اوخشاغان بىر اوروندىر،
 بولمەدە بىر ياشىچىك ايله قورال، كىيوم وپارىك كىيى
 نىر سەلر ودىگىر بىر ياشىچىككە كىر بىچ ايله قوم حاضر لىنوب
 قولىمىشدر.

بىگا اش وىرگان كەمسىلەردىن بىرىنى استىنالى كوستىروب
 شول استىنالىغە اشقاف فورماسىدە بىر اورن بىصارغە قو
 شدى. بىن ايسە آنلرنىڭ كوستىروب طوروى بو بىنچە،
 استىنالى قازوب يەروب اىر كون بىر كىشى صيارلىق ايد
 وب قىر حاضر لادىم.

بوندىن صوڭ ماسكىر اوننى اوچ كەمسە باياغى بىن كور
 گان بىچارە مادامنى كىرىسەسى ايله بىر ابر كوتاروب كىر

دىلار دە بىنم حاضر لىش اولان اورونغە كىرىسەسى بىرلە
 اوپىر توب قويدىلار.

ايمىدى كىر بىچلر ايله استىنالى تىگىز لىب صلاب قوى
 دىە بىگا امر بىيور لىچ بىن بو اشكە جىرەت ايتا آلمايە
 جىغمى بىان ايدوب اياقلىرىنە يىلدىم. بو وقت اوچ كەمسە
 اوچ طرفدىن رىوالو بىر ايله بىن چىلاب آلغاج احتىيار سىز
 معلوم اشكە تشبىت قىلدىم.

مادام ايسە زور قارا كوزلرى ايله بىگا دوغرى تارا
 ب افندىم! سىندە بىنم كىيى بىر مظلومىڭ، بو ظالمىڭنىڭ
 قولىنە توشىكچ نە چارەڭ وار دىگان كىيى بىندىن ھىچ
 كوزىنى آلمايدى.

آقتىق ايكىگىدە كىر بىچنى سالورغە فالغاج مظلومە ،
 مادامنىڭ كوزلرىدىن بىر دفعە ياشلىرى آغوب دىيادىن
 ايمىدىن اوزوب طاش كىيى قاتوب قالىدى بوساعت وبو
 دىقەلەر بىنم ايچون شول درجە آغر بولدىكە، حتى
 بتون تىلردىن جان تىرلىرم چىغوب ساچلىرم اورە تو-
 ردى وىر سوز ايتورگە افندىم قىلالمىوب تىللىرم
 باغلاندى. بىكاش وىر وچىلر، خور ايله بىر آغزىدىن
 تىزىرك، تىمىلە دىياۋل دىە قچە دىلار بىن آقتىق كىر-
 بىچنى سالوب بالچىق ايله صلاب استىنالى تىگىز لىب
 قويدىم

بوندىن صوڭ بىنى شويىلە آلۇب كىيىگەندەگى تىرتىب ايله
 فاتىرىمە قايتاروب قويدىلار دە موناسىگا خىدمت حقى دىە
 يوز روبلە آچە وىر دىلار، ھەم اىرتەگە باكوون
 چىغوب كىت والاسىگا بورادە وجود بوق دىەرك شىرط
 قويىب كىتىدىلار.

ايمىدى بىن بىر ظالمىڭنىڭ امرىنە موافىقتا زاقاقاز سىكى
 قىرايغە كىلدىم. قولوم كىسامە كىر گانصا بىن ھەم آچە تو-
 تقانصا بىن مظلومە قارا كوزلى مادامنىڭ كوزلرىنى طو-
 تىروب، طوتىروب، بىگا قارا لىرى، آقتىق كىر بىچلرنى
 سالغاندە بىغلاب بالآخر طاش كىيى قاطوب قالولرى ھەمە
 سى كوز آلدىدىن كىتەمى يور دىكلىرىنى پارچەلى اويقو
 غە كىتسام شويىلە شونىڭ ايله ساتاشامىن جىزاب دىق بىند-

سینه بوندای قوت چقچ خدمتلرنی نصیب ایتباسون
بلکله دوستینه ده کر نامتون دینه کامیبتیشیک سوزینی تمام
ایتمشدر،

تورلی خبر لیر

عفو حقنده لایحه
«ن. و.» عزیزته سنده او قلدغنه کوره عدلیه
وزارتنده عفو عمومی حقنده بر لایحه ترتیب
ایدلکده در.

دوما جینالور آلدندن اعلان ایدیلجک ایمش.
بنو تقدیرده سیاسی محبوسلر عفو قیلنور دینه ظن
ایدیلجک خبریسی، رتدالاب ماله رماله بوزارینده
اسلامیت
قران غولیرناسی امدادش اویازی یادکار اولصنک
ایلباره قریه شنده نکر من صاحبی اولان بر روسنک
خادمهسی دین اسلامی قبول ایدوب شولوق نکر
منده خادم بولوب تورغان ایلبار قریهلی تبریکت
که تزوج ایتمشدر.

مسلمان اشقوللرینه ریفورما

ب، و. ن. ک یازدغینه کوره اسیمفیر اپولددغوپیر نسکی
ساویشچانیه مسلمان اشقوللرینی ریفورماغه قویو
حقنده اولان اشلرینی شو طریقه تمام ایتمشدر
مسلمانلرنک ابتدای اشقوللرنده اوقو مدتنی بیش
سنهک ایدوب حکومت ابتدای مکتبلرند اولان
پروغرامه ایله تعلیم ایتار که فرار ویرمشدر،
اولکی ایکی سنه سنده تعلیم بالغز تاتار تیلنده
اولاجقدر.

سو اشقوللرغه قزلرده قبول ایدیلجکدر.

مسلمان مکتبلرنی اولکی حالده قالدروب اشقوللرغه
قاتناشدن مارغه فرار ویرمشدر.

اوچینکسکی شقولا رده پروغراملر کیکایتوب یدی
سنهک فورصرلر اچارغه فرار ویرمشدر

مسجد اورنی.

کیف شورنده مسجد صالحور ایچون مسلمان
لرغه اوپراوا طرفندن ۸۰۰ سارین اورن ویر
لمشدر،

مکتب عالی شاکر دلری

پیتر بورغده شهر باشلغینک امری ایله استود
یتلرنک اوز آرا جیلدوب چاستنی ککمه لرنی
اوقتولگری منع ایدلده مشدر. بشقه ملکتلر ده علم
یولینی قای طرفندغنه بولسده کککایتور که طرشده
قاری وقت بترم عملکنده علم یوللرینی قصوغنه
چاره از لیلر بیسمه ن لاشمه ن یکتیاب مال منته

پوچتاغه هجوم
اوفادن ۲۰ چاقرم چماسنده قامشلی نام چواتش
قریه سنلن ایکی چاقرم یارم بیروی بر شاییکه
اشقیار او نینغله لری ایله استرلی طماقندن اکیله تورغان
پوچتاغه هجوم ایتمشدر.

اشقیانرنک بر قدرسی کوپر آستینه شیاشر نوپا
استرلر نیغله رغه آتا باشلامشدر بر استرلر نیک و بر
آت اشقیالر طرفندن اوتز لمشدر.

استرلر نیکلر ایله پاچة لیون اشقیالر رغه قارشلی
آندقلری سبیلی اشقیالر قاچارغه مجبور اولمشدر.

پوچتا ایله ۳۰ بیک روبله آچه سلامت جالده اوفان
غه فایتمشدر.

خارجی خبر لیر

♦ استانبولده یاش ترکلر کامیبتیشی مطبعده اولان اجنبی

مرتبوارينه شويله بر تنبه وير مشار كه. بنگاه بشقه اشچبارني زاباستو فقهغه دلالت قيلمساگز اوزگزي تركيه دن سور اجكمز

پوچتاخانهدر

تر كيهده بو وقته قدر ۹۴ دانه خارجي پوچتا خانهداري بولنمشدر. خارجي پوچتا شعبه لري كوك بولوب خارجي ماركة لرنك ساتلووندن تركيه گه بك چوق ضرري تيمشدر، شول سببلي خاضر خارجي پوچتا شعبه لر بني بترور گه حساب ايتالار،

مجبوسلر حالي

تر كيه ژور ناليتسلر نندن بري تورمه گه كروب مجبو سلرنك حال لر بني صور اشوب يور مشدر. سلطانك سر اينده يولدر باغوچي اولان ابوالهدى نك حالي فنادر، تورمه ده بك قاطي فيناغانلر، ساچ و صقاللري آغاروب يوزنده نورلري بتمشدر.

ابو الهدى نك اوزي ايله بر قطارده اوغلي حسن او طر ادرا بونك يوزينه قاراغان كمسه نك كوز نندن قانلي ياشلر آغاچقدر، چونكه مشار اليه ني تمام اين مشلر در. گدا ريفل كشتل رفا مديره رومي ايكنچي كامير نك ايدانونده سر اينك اشپيون باشلغي ايله سلطانك پوورلي ياتادر.

شولوق تورمه ده كچن حربيه مينستري بخرضا پاشا اوستنده و ايانني شنيل باشنده فس اياه ياتادر. رضا پاشا اوزينك نه ايچون او طر ديغني بيلماييب بك تاسف ايتهدر. مشار اليه نك دير كينه كوره آنك حقنده غزته لرده يازلغان خبرلر هميشه يذالغان و حقسنر ايمش. بيا ن ايلي گله رده يذالغان رضا پاشا ژور ناليتسقه شويله بيان ايتمشدر

بن خسته ارلد يغلون طيبيلر نك مشاوره سيلاه شهر دن يغشي هوالي ير گه كتمش ايدم اما غزته لر بنم بو كيتومني صالدا تله دن قاچوب كيتدي ديه يازديار.

كانستيتوتسيه سو گنده كاميتت طرفندن ايكي چلين كيلوب آلوب كيتديلر ده تورمه گه كيتروب يابديلر، موناشول وقتد نبرو او طر امن بلمم نه ايچندر كانستيتو تسيدغه بروقت خلاف حركت فيلغانم يوق ديمش.

ايران

طهران دن كلمش تيلغراف خبر لر ينه كوره ايران نك ملت مجلسي تيز دن جييلسون ديه هر طرف دن ايران شاهنه خبر ايتهلر عكسي حالده اهالي آراسنده طنچسز ايدم چكنده آگالاتالار.

تبريز

تبريز ده اولغان اختلالنك نتيجه سي اولارق ۱۵۰۰ دن زياده دكانلر ۹۳ بيك دن زياده پورتلر طالانمشدر بو طالاو و پاغروملر همه سي حكومت طرفندن صادر بولغان امر ايله اولنمشدر، عين الدوله ايسه حالا تبريز طرفينه عسكر و قورال ارسوق ايتمكده در،

تبريز طرفنداغي روحانيلر عين الدوله نك ظلمندن تمام عاجز قالغاچ عين الدوله گه قارشى صوغش اعلان ايدوب همه سي بر فكر گه طوبلانمشلر، ايمدي بونلر جيولشوب عين الدوله نك اوزينه هجوم ايتمكچي بولالار

ايران مشروطه چيلري

ايران مشروطه چيلري ايرانده اختلال اولديغي جهته ياور و پاغه قاچمشلر ايدى ايمدي بونلر نك بعضلري لوندنده و بعضلري پاريزده اولدقنرى حالده «مجلس» ايسمنده بر غزته چغاروب ايرانده ملت مجلسينك تيز دن آچله سينه جهد و غيرت ايدم چكلر در.

اورنبورغ خبر لیری

تسئلکه قارشلی.

شهرده کونبکون تسئل کوبایدکی جهتله، خصوصا اولکان اوراملرده ترانوارده سیر ایدوچیلردن صدقه صوراب بوداندکلی ایچون غویبر ناطور جنا بلری اولکان اورامده صدقه صور اوچیلرنی بترو فکرینه دوشمشدر.

شوکا بناء پالیسه میستر، پالیسه مأمورلرینه امر ایدوب اولکان اورامده صدقه صور اوچی بالالار کورنسه توتوب بالالار پریوت خانه سینه ایلتوب تقیش قیلورغه هم آتا آناسی بولسه چاقروب تیو شلی جزاسنی اجرا قیلورغه جزا اوسطافینک ۵۱ نجی استاتیه سینی کوستر مشدر،

صدقه چیلرنی قاراب کوز اتوب یورو ایچون انچی و ۲ نجی چاستلردن مخصوص غورد اوایلر تعین ایدلمشدر.

آفتومابیلچیلر

اویا سودا گارلرندن چیروف آفتومابیلنده اوچ کسه اوفادن اورنبورغغه کیلدیلر. ۳۰ نجی آغوست شنبه کون ساعت ایکیده اوفادن قوزغا-لوب ۳۱ نده یکشنبه کون ایرته ساعت ۷/۵ ده او رنبورغغه کیلوب کر مشدر. اورطه چه حرکت ایله ساعتنه ۲۳ چاقرم حرکت ایدوب اویا اورنبورغ آراسینی ۱۷ ساعت یارمده قطع ایتمشدر. شوشی ایکی آرائی حرکت ایتار ایچون ۳ پود یارم بینزین یاقمشدر.

آفتومابیلچیلر استرلی طماق آرقلی اورنبورغ و اویا یوچتاوای ترقتاسیله حرکت ایتمشدر. بونلر نك دیدکینه کوره باشقرد قریه لیری و عهومی مسلمان قریه لردن اوتکانده مسلمانلر آفتومابیلچیلرنی غا-

یت صداقت و دوستلق ایله قارشلی الوب اوز اتوب قالالر ایش. اما روسلر ایسه بالعکس یمان وقیاتی سوزلر ایله قچقروب قالالر ایش.

بو ایکی آراده یول غایت یخشی اولدیغندن آربا لرینه هیچ بر ضرر کلماش، حتی بر مرتبه اولسون ماشیناسنی توز اتورگه وقار ارغده احتیاج توشمامشدر.

آفتومابیلچیلر شهرمه اتفان غنه کیلوب چقمشدر، چونکه آنلر اوقاغه یقین یرده چیرو فنک ایمینیا سینه بارو نیتیله چقمشدرده کونلر یک یخشی بولغان سببلی سیاحتلری اوزونراق بولسون ایچون اورنبورغ غه قدر حرکت ایتمشدر.

مسافرلر بر نچه ساعتلر استراحت ایدوب ساعت ایکیلرده ینده اوقاغه قایتوب کیتدیله.

مدرسه حسینیه

مدرسه حسینیه ده اوقول ۲ نجی سنتابزده باشلا ندی. انچی سنتابزده هیئت معاین و متولیلر ایشا کردلرنی برز اغه طوبلاب ۲ نجی سنتابزده رسمی صورتده اوقو باشلاناجغنی اعلان قیلدیله. بوندن صوگ بر ایکی کسه طرفندن یک عمد و تیران فکرلر بیان ایدیلوب مسلمانلرینک بوندن نچه عصرلر مقدم اولغان حال حرکتلری وتاریخاریته دائر گوزل نطقلر ایراد ایدلیدی. قصه سی خطیب افندیله بیکرکک گوزل نطقلر سو یله دیله، لکن دگلاوچی بالالرنک ۸ باشدن ۱۳ یاشینه غنه قدر اولدقلرندن بو قدر عمد فکرلرنی آگلا مغانلردر. کاشکی دگلاوچیلردن زورراق شاگردلر بولسه ایدی بو قدر نطقلرنی دارمغه بیارمیوب راحتلنوب دگلاب او طرفان بولورلر ایدی.

A. T. S. S. R. F. M. K.
MƏRKƏZ QIYMƏT İZM
PUBLIKA KƏTƏBİ
ЦЕНТРАЛЬНАЯ
Научная и Публичная
БИБЛИОТЕКА

محزری فیض خان داودوف

ناشری محمد ولی بن عبدالغنی حسینوف